

Conjunctuurenquêtes

I. Inhoud

In het domein "Conjunctuurenquêtes" worden de resultaten van de drie types onderzoeken gepubliceerd die ook voor niet deelnemers toegankelijk zijn. Het betreft in hoofdzaak de componenten van de maandelijkse, de driemaandelijkse en de halfjaarlijkse enquêtes. Deze enquêtes volgen de door de Europese Commissie opgelegde richtlijnen tot een geharmoniseerd conjunctuuronderzoek. De deelname aan het conjunctuuronderzoek gebeurt op vrijwillige basis.

II. Basisgegevens

Met uitzondering van de halfjaarlijkse investeringsenquête wordt het conjunctuuronderzoek op basis van een productclassificatie uitgevoerd. Om een regionale opdeling van de resultaten te kunnen maken wordt gerapporteerd op het niveau van lokale eenheid.

De resultaten van het onderzoek op productniveau zijn alleen voor de deelnemende ondernemingen beschikbaar en zijn bijgevolg niet in het verspreidingsdomein opgenomen. De gegevens in het verspreidingsdomein omvatten:

De maandelijkse enquêtes

Het maandelijks conjunctuuronderzoek mondt uit in zgn. synthetische curven', d.w.z. samengestelde indexen, voor de belangrijkste bedrijfstakken. De synthetische curve is een samenvoeging van een aantal seizoengezuiverde componenten. Deze componenten kunnen ingedeeld worden in drie klassen: indicatoren inzake het verloop, beoordeling en vooruitzichten. De in aanmerking genomen componenten zijn:

- voor de verwerkende nijverheid

verloop van de productie, beoordeling van de voorraden afgewerkte producten, verloop van de bestellingen op de binnenlandse markt, verloop van de bestellingen op de buitenlandse markt, beoordeling van de totale bestellingen, beoordeling van de bestellingen op de buitenlandse markt, vooruitzichten inzake werkgelegenheid en vooruitzichten inzake de vraag.

- voor de bouwnijverheid

verloop van de activiteit, verloop van de vraag, het ingezette materieel, verloop van de werkgelegenheid, verzekerde activiteitsduur, vooruitzichten inzake tewerkstelling, vooruitzichten inzake de vraag.

- voor de handel

verloop van de verkoop, beoordeling van de verkopen, beoordeling van de voorraden, vraagvooruitzichten, vooruitzichten inzake binnenlandse bestellingen, vooruitzichten inzake buitenlandse bestellingen

- de diensten

hoewel de sector van de verhandelbare diensten ongeveer vier jaar wordt ondervraagd, is zij nog niet in de globale synthetische curve opgenomen. Dit zal waarschijnlijk in de loop van 2000 gebeuren.

De driemaandelijke conjunctuuronderzoeken

In de driemaandelijke enquêtes wordt voornamelijk de klemtoon gelegd op de berekening van de capaciteitsbezetting in de verwerkende nijverheid en op bijkomende sectorale informatie in de bouwnijverheid. De handel en de diensten worden niet op kwartaalbasis ondervraagd.

Voor het grote publiek zijn alleen de resultaten met betrekking tot de capaciteitsbezetting beschikbaar. De belangrijkste informatie betreft de bezettingsgraad zelf. Bovendien deze kwantitatieve indicator geven de kwalitatieve indicatoren inzake de beperkende factoren van de productie een inzicht in de spanningen in zowel de aanbod- als de vraagzijde van de economie.

De halfjaarlijkse investeringsenquête.

In nijverheid, de bouwnijverheid en in de sector van de financiële instellingen wordt halfjaarlijks een kwantitatieve enquête over de investeringen gehouden. De voorjaarsenquête is beperkter van aard en peilt alleen naar de bedragen van de investeringen van het jaar t-2, het voorbije jaar t-1 en het huidige jaar t. De najaarsenquête peilt naar de bedragen van t-1, t en naar de ramingen voor t+1, het komende jaar. Daarenboven worden in de najaarsenquête vragen ingelast inzake de financieringswijze, de economische bestemming en de determinanten van de investeringen.

De investeringsuitgaven die het onderwerp van het onderzoek uitmaken beperken zich tot de effectieve nieuwe materiële investeringen. Dit betekent dat zgn. sales and lease back investeringen of investeringen voor wederopbouw (bijvoorbeeld in geval van brand) niet in aanmerking worden genomen.

Beschikbaarheid van de enquêteresultaten

De maandelijkse enquêteresultaten zijn beschikbaar binnen de drie weken na de laatste dag van de beschouwde maand. De gedetailleerde producttabellen voor de deelnemende ondernemingen zijn binnen de vier weken beschikbaar.

De driemaandelijke resultaten worden gelijktijdig met de maandelijkse resultaten verspreid.

De resultaten van de halfjaarlijkse investeringsenquêtes zijn beschikbaar in de eerste week van juli en half januari.

III. Verwerking

De hierboven vermelde individuele indicatoren voor de maandelijkse en de driemaandelijke enquêtes zijn het resultaat van in hoofdzaak tendensvragen (kwalitatieve vragen) die op basis van de vermelde productclassificatie worden georganiseerd. De aangekruiste tendensen worden gekwantificeerd door middel van de opgegeven jaarlijkse omzet die een deelnemer voor het zijn product het afgelopen jaar heeft gerealiseerd. In het geval van de bouwnijverheid echter, wordt gebruik gemaakt van het maandelijks opgegeven aantal personeelsleden. De resultaten van deze bewerking worden gepubliceerd in producttabellen die - zoals gezegd - alleen voor de deelnemende

bedrijven beschikbaar zijn.

De productinformatie wordt geaggregeerd naar subsectoren en sectoren door middel van een weging gebaseerd op de toegevoegde waarde.

Voor de berekening van de synthetische curven wordt daarna het saldo berekend, d.i. het verschil tussen het percentage deelnemers dat een stijging heeft aangekruist en het percentage dat een daling heeft aangegeven. De individuele reeksen worden door middel van een eenvoudig rekenkundig gemiddelde tot een samengestelde reeks omgezet. Zowel de samengestelde indicator als de individuele reeksen van de saldi worden van de seizoeninvloeden ontdaan. De bekomen reeksen worden de brutoreeksen genoemd. De brutoreeksen worden daarna afgevlakt via een voortschrijdende gewogen mediaan over vijf maanden.

De investeringsenquête bevat in hoofdzaak kwantitatieve vragen. Er wordt gepeild naar de investeringsbedragen die in Euro of in Belgische frank kunnen worden uitgedrukt.

De berekeningen van de veranderingspercentages gebeuren op basis van een zgn. constant staal, d.w.z. dat de deelnemende onderneming voor minsten twee jaar een investeringsbedrag moet hebben opgegeven.

De resultaten van alle type enquêtes worden op consistentie en relevantie gecontroleerd d.m.v. interne als externe bronnen. De interne controle omvat enerzijds de controle dat geen tegenstrijdige antwoorden worden gegeven binnen eenzelfde vragenlijst en dit over de tijd heen, en anderzijds de vergelijking van het antwoordgedrag tussen de verschillende type enquêtes.

De gebruikte externe bronnen zijn de gegevens van de Balanscentrale en de BTW-statistieken.

IV. Referenties:

"De vernieuwing van de synthetische conjunctuurcurven"; Tijdschrift van de Nationale Bank van België; jaargang 65, volume II, nrs. 2 - 3, augustus- september 1990, pp. 53-64

"The joint harmonised EU programme of business and consumer surveys" European Economy: Reports and Studies; nr. 6, 1997; 231 blz.